

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 798/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

6/2010. (I. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **m.-i lakos panaszos**¹ 2009. szeptember 14-én előterjesztett **panaszát** a 2010. január 6-án – dr. Kaltenbach Jenő elnök, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a M.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2009. augusztus 13-án, illetve augusztus 28-án történt rendőri intézkedések miatt nyújtotta be panaszát a Testülethez 2009. szeptember 1-jén.

I.

A panaszbeadvány szerint 2009. augusztus 13-án reggel a panaszos lakásán rendőrök jelentek meg, és a panaszos menye engedte be őket. A rendőrök közölték, hogy a panaszost, illetve az ő 1972-ben született gyermekét, akit B. S.-nek hívnak, keresik. A panaszos menye közölte a rendőrökkel, hogy a panaszosnak csak egy gyermeke van, akinek azonban más a neve.

A panaszos másnap, 2009. augusztus 14-én írásban panasszal fordult a M.-i Rendőrkapitánysághoz, amelyben leírta az előző nap történéseit. 2009. augusztus 28-

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

án vette kézhez a Rendőrkapitányság levelét, amelyben tájékoztatást kapott arról, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság egy B. S. nevű személy felkutatása érdekében megkereséssel fordult a M.-i Rendőrkapitánysághoz, hogy az annak területén található B. nevű családokat keresse fel a sikeres személykutatás érdekében. A rendőrség válaszlevelében szereplő azon mondatot, miszerint „az, hogy a keresett személy önnek csupán névrokona, az intézkedés során világossá vált”, a panaszos nem érti, mivel sem az ő, sem a fia neve nem B.

A rendőrség válaszlevelében a M.-i Rendőrkapitányság vezetője részletesen elemezte, hogy „a helyszínen intézkedő rendőr megbízható, udvarias munkát végez, munkájára, viselkedésére eddig nem érkezett panasz”.

A panaszos a levélben megfogalmazott, az intézkedő rendőrré vonatkozó „dicsérő” szavakat nem kívánja cáfolni, ugyanakkor sérelmesnek tartja egyrészt azt, hogy miért gondolta a rendőrség, hogy a keresett személy az ő házában lakik; másrészt pedig azt, hogy panaszát nem határozattal bírálták el, hanem tájékoztató levélben.

A panaszos a rendőrség intézkedéseit, emberi méltóságát és személyhez fűződő adatainak sérelmeként értékelte, ezért kérte a Testület vizsgálatát.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata érdekében felvilágosítást kért a M.-i Rendőrkapitányságtól arra figyelemmel, hogy kik foganatosították a panaszossal szembeni rendőri intézkedést, illetve a panaszos rendőrséghez címzett beadványára adott válasz tekintetében.

1) A rendőrség megküldte a Testület részére a panaszos által 2009. augusztus 14-én a M.-i Rendőrkapitánysághoz benyújtott beadványának másolati példányát.

A beadvány tartalmazza, hogy otthonában rendőrök keresték fel őt, azaz az 1972-ben született B. S. nevezetű gyermekét. A panaszos menyje közölte, hogy egy gyermeke van a panaszosnak, akit tudomása szerint „nem úgy hívnak.” A rendőrök erre az közölték, hogy nyilvántartásukban a panaszos neve és címe szerepel.

A panaszos beadványában úgy fogalmazott, hogy a „jövőben minden bűnözőnek én vagyok a szülőanyja. Vagyis minden bűnözőt itt fognak keresni.”

2) A panaszos részére megküldött válaszlevelet a M.-i Rendőrkapitányság továbbította a Testület részére. A levél tárgya, „(a panaszos) bejelentése”.

A levél tartalmazza, hogy a panaszos – X. számon iktatott – bejelentése kivizsgálásra került, amelynek során megállapítást nyert, hogy 2009. augusztus 13-án a délelőtti órákban a szolgálatot teljesítő járőr azért jelent meg a panaszos lakcímén, mert a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) a rendőrkapitányságot egy B. S. nevezetű személy felkeresésére kérte meg.

Mivel a bíróság a keresett személyről hiányos adatokat közölt, ezért vált szükségessé M. város területén a keresett személy családi nevével azonos nevű családok felkeresése, hogy a felkutatás sikeres legyen. Az intézkedő törzsőrmester a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) alapján járt el. A rendőrség a rendelkezésére álló nyilvántartásból kérte le a keresett személy adatait, amely a panaszos lakcímét adta meg. A járőrnek, ahhoz, hogy a keresett személy hollétét felderítse, kötelessége az adatokat ellenőrizni.

Az intézkedés során világossá vált, hogy a keresett személy a panaszosnak csupán névrokona, ezért későbbi időpontban nem tért vissza a rendőrség a panaszos házához. A panaszos menyje az intézkedés során nem jelezte, hogy az intézkedéssel szemben kifogása lenne.

A tájékoztató levélben továbbá megjegyzésre került, hogy az intézkedő törzsőrmester minden esetben megbízható, udvarias, munkájára és viselkedésére panasz ezidáig nem érkezett, és a vizsgált ügyben a rendelkezésére álló adatok és a megjelölt jogszabályok alapján járt el.

3) A M.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr- Járőrszolgálati Alosztályának 2009. augusztus 20-án kelt jelentése szerint panaszlevél érkezett a panaszostól, amelyben azt kifogásolta, hogy egy „járőr felkereste és menyének kérdéseket tett fel B. S. nevű személyről”.

Az ügy kivizsgálása során megállapították, hogy 2009. augusztus 13-án a r. törzsőrmester megjelent a panaszos lakhelyénél, mivel a PKKB elrendelte a fenti személy tartózkodási helyének megállapítását, valamint elfogását, és „olyan információkat kaptak, hogy a nevezett valahol M. városban él”.

Az intézkedő r. törzsőrmester a Központi Lakcím Nyilvántartásból lekérte a keresett személy adatait, amely a panaszos címére adott ki azonos névvel és anyja nevével egy találatot, de a születési év nem egyezett.

Ezt követően a r. törzsőrmester a kiment, a nyilvántartásban szereplő címre, hogy kiderítse, a keresett személy rokonai, vagy esetleg a keresett személy lakik-e ott.

Az ajtót a panaszos menyje nyitotta ki, aki tájékoztatta az intézkedő rendőrt, hogy ott a keresett személyt nem ismeri, ő nem a rokonuk.

A r. törzsőrmester az intézkedés során udvarias volt, vitába nem keveredett, nem kérdőjelezte meg a panaszos menyje által elmondottakat, mivel valószínűsítette, hogy a család csak névrokonságban áll a keresett személlyel, így tudomásul vette a közölteket és távozott. Ezután a r. törzsőrmester sikeresen felkutatta a keresett személyt.

A panaszlevélben a panaszos konkrét kifogást nem fogalmazott meg, „felháborodását fejezi ki, hogy bűnözők édesanyjának nézik”.

A rendőrség belső vizsgálatának megállapítása szerint nem állapítható meg az intézkedő rendőr részéről szakszerűtlen, vagy jogszerűtlen intézkedés, a panaszos a rendőr magatartását nem sérelmezte, illetve az intézkedéssel szemben panasszal nem élt.

4) A rendőrség megküldte a PKKB által a M.-i Rendőrkapitánysághoz címzett lakcímenellenőrzés kérése tárgyú dokumentumot, mely kérést tartalmaz B.S. – az anyja nevének és születési helyének feltüntetésével – tartózkodási helyének felderítésére.

5) A Testület rendelkezésére bocsátotta továbbá a rendőrség a C.-i Rendőrkapitányság A.-i Rendőrőrs által a PKKB részére megküldött tartózkodási hely megállapításáról készült, 2009. február 22-én kelt jelentést.

A jelentés szerint az illetékes körzeti megbízott (r. zászlós) megjelent a keresett személy PKKB által megadott címen, a tartózkodási hely megállapítás végrehajtása végett. Ennek során azonban a körzeti megbízott tudomására jutott egy olyan információ, miszerint a keresett személy és élettársa M. városába költöztek, a keresett szüleikhez. Az r. zászlós adatgyűjtést követően sem tudta megállapítani a pontos m.-i lakcímet, csak annyit, hogy a „család régi, ismert, iparos família M. városban, valószínűleg a helyi lakosok és a rendőri szerv meg fogja tudni állapítani az ottani tartózkodási helyet.”

III.

A Testület a panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos azon kifogásait, hogy a rendőrség miből gondolta, hogy az ő házában a keresett személyt; illetve, hogy miért nem határozatban bírálta el a rendőrség a panaszos beadványát.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos személyes adatok védelméhez és a tulajdonhoz való jogát.

1) Azzal összefüggésben, hogy a rendőrség miért a panaszos házában próbálta meg felkutatni a keresett személyt, a Testület az alábbi álláspontra jutott.

A PKKB a keresett személy tartózkodási helyének megállapítását rendelte el a büntetőeljárásról szóló 1988. évi XIX. törvény rendelkezései alapján.

Az intézkedő rendőr feladatot kapott előljárójától a keresett személy felderítésére. Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni. Az Rtv. 12.

§-a (1) bekezdésének első mondata szerint a rendőr a feladata teljesítése során köteles végrehajtani a szolgálati előjáró utasításait. A Szolgálati Szabályzat 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr szolgálati feladatait a jogszabályokban, illetve a jogszabályok alapján az állami irányítás egyéb jogi eszközeiben, a szervezeti és működési szabályzatban, illetve az ügyrendben, a munkaköri leírásban és az előjárói rendelkezésekben meghatározottak szerint látja el.

A fenti jogszabályhelyek figyelembevételével a r. törzsőrmester feladatát teljesítette akkor, amikor a keresett személy felkutatása céljából a Központi Lakcím Nyilvántartásból lekérte a keresett személy adatait, amelyre az alábbi jogszabályhelyek adtak felhatalmazást.

A rendőrség adatkezelésére az Rtv. tartalmaz előírásokat. Az Rtv. 81. §-a rögzíti, hogy a rendőrség az intézkedéssel érintett természetes személy személyazonosító adatait – nem magyar állampolgár esetében állampolgárságát is –, lakcímét, az ügyvel összefüggő adatait, továbbá a bűnüldözési célú adatkezelésekben a bűncselekményhez kapcsolódó kriminalisztikai jellegű adatokat kezeli. A Rendőrség törvény rendelkezése alapján azonosító kódokat használhat.

Az Rtv. 84. §-ának (2) bekezdésének a) pontja szerint a rendőrség a törvényben meghatározott feladatai teljesítése érdekében térítés nélkül adatot kérhet a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásából.

A törvény felhatalmazást nyújt a rendőrség számára ahhoz, hogy a törvényi feladatok ellátása érdekében adatot kérjen, és az után a törvényi előírásoknak megfelelően az kezelje. Megállapítható tehát, hogy jogalappal kért adatot az intézkedő rendőr. A keresett személy nevén túl – pontosan – pusztán az édesanyja neve, születési ideje volt a rendőrség birtokában, valamint az, hogy a személy M. városban él a szüleinél. Mivel a panaszos leánykori neve és a keresett személy anyja neve, valamint lakóhelyük helyiség pontossággal – M. város – is egyezőséget mutatott, ezért döntött úgy az intézkedő rendőr, hogy megkísérli a keresett személy felkutatását a panaszos lakóhelyén. Azt, hogy más információ nem állt rendelkezésre a rendőrség számára, alátámasztja a PKKB „lakcímellenőrzés kérése” tárgyú dokumentuma, továbbá a C.-i Rendőrkapitányság A.-i Rendőrőrs és a M.-i Rendőrkapitányság ügyben készített jelentése.

A fenti jogszabályok és körülmények figyelembe vételével a Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőr jogszerűen járt el akkor, amikor a Központi Lakcím Nyilvántartásból történő adatlekérést követően felkereste a panaszos házáat. A Testület álláspontja szerint a panaszos személyes adatok védelméhez és a tulajdonhoz való jogának korlátozása jogszerű volt, alapjogsérelem nem történt.

A Testület továbbá tájékoztatja a panaszost, hogy az Rtv. 19. §-a (1) bekezdése rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy mindenki köteles alá vetni magát a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek és a rendőr utasításának engedelmeskedni, ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként

nem rendelkezik. Ezen törvényhely szerint továbbá, a rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Az Rtv. 32. §-a szerint a rendőr a feladatának ellátása során bárkihez kérdést intézhet, felvilágosítást kérhet, ha alaposan feltehető, hogy a megkérdezett olyan közlést tehet, amely a rendőri feladatok teljesítéséhez szükséges. A felvilágosítás kérésének idejére a kérdezett személy feltartóztatható. Akitől a rendőr felvilágosítást kér - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az általa ismert tényekkel, adatokkal kapcsolatos válaszadást nem tagadhatja meg.

2) A Testület ezt követően vizsgálta a panaszos azon kifogását, miszerint a rendőrséghez benyújtott panaszát nem határozattal bírálták el, hanem tájékoztató levélben.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint a Testület annak panaszát vizsgálhatja, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette. A Testület azonban az Rtv. IV. Fejezetében található 11. § (1) bekezdés azon fordulata szerint, hogy a „rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”, a vizsgálati hatáskörét megállapíthatónak tartja olyan esetekben is, ahol nem közvetlenül az Rtv. hivatkozott fejezeteiben szabályozott intézkedés, mulasztás vagy fellépés miatt nyújtották be a panaszt, hanem egyéb, rendőri eljárásban megnyilvánuló jogszabálysértés miatt. Ezt a kiterjesztő szabályt a Testület csak azon esetekre alkalmazza kiegészítő jelleggel, ahol egyéb jogorvoslati lehetőség nem áll a panaszos rendelkezésére, vagy pedig a jogsértés éppen a panaszjog érvényesítésével összefüggésben merül fel.

A panaszos beadványa a 2009. augusztus 20-án kelt jelentésben „panaszbeadvány” elnevezéssel szerepel. A jelentés tartalmazza, hogy „a panaszlevélben a panaszos konkrét kifogást nem fogalmaz meg, felháborodását fejezi ki, hogy bűnözők édesanyjának nézik.” A panaszosnak címzett válaszlevélben már bejelentés elnevezéssel szerepel a beadvány.

Az Rtv. idézett 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a panaszjog jogosultja – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. Az Rtv. 93/B. §-ának (1) bekezdése szerint az intézkedést foganatosító szervhez benyújtott panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetője közigazgatási hatósági eljárásban bírálja el.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) a kérelem – jelen esetben a panaszos rendőrséghez benyújtott beadványa – kapcsán az alábbi előírásokat tartalmazza. A Ket. 35. §-ának (1) bekezdése a kérelem tartalmára vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. Ha a jogszabály további követelményt nem állapít meg, a kérelem tartalmazza az ügyfélnek és képviselőjének a nevét, lakcímét vagy székhelyét, az ügyfélnek a hatóság

döntésére való kifejezett kérelmét, továbbá meg lehet adni az elektronikus levélcímet, a telefax számát vagy a telefonos elérhetőséget. A Ket. 37. §-ának (1) bekezdése szerint a kérelmet tartalma szerint kell elbírálni akkor is, ha az nem egyezik az ügyfél által használt elnevezéssel.

Megállapítható, hogy a vizsgált ügyben a rendőrség a Ket. 37. §-a alapján a panaszos beadványát annak tartalma alapján bírálta el. Figyelemmel a rendőri jelentésre, miszerint a panaszos konkrét kifogást nem fogalmazott meg, csak felháborodását fejezte ki levelében, a rendőrség a panaszos beadványát bejelentésként kezelte, s ezért nem folytatta le az Rtv. 93/B. §-ának (1) bekezdésében foglalt közigazgatási hatósági eljárást, s döntött határozati formában az ügyről. Ez azonban nem tekinthető megfelelő eljárásnak, mivel minden olyan panaszt, amelyben az érintett az Rtv. IV-VI. fejezetében szabályozott kötelezettséggel, intézkedéssel, kényszerítő eszköz használatával kapcsolatban terjeszt elő sérelmet, a rendőrség az Rtv. 92. és 93/b. §-a alapján köteles a Ket. szerinti eljárásban vizsgálni. Mivel – amint az a fenti 1) pontból is kiderül – jelen esetben az eljáró rendőr az Rtv. V. fejezetében szabályozott intézkedést foganatosított (hiszen a törvény 32. §-a alapján felvilágosítást kért a panaszostól), ezért a panaszt a Ket. szerint kellett volna elbírálni, és azzal kapcsolatban alakszerű határozatot kellett volna hozni.

A Testület álláspontja szerint **ezért** sérült a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz való alapvető joga, valamint az Alkotmány 57. §-ának (5) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való joga azzal, hogy az intézkedést foganatosító szerv beadványát – annak ellenére, hogy azt panasz számon iktatta – nem panaszként vizsgálta ki, hanem a hivatkozott Eu. Tv. alapján bejelentésként kezelte, így az ügy kivizsgálása érdekében közigazgatási eljárás lefolytatása nem történt meg, amelynek következtében érdemi határozat meghozatalára nem került sor. A panaszosnak így a Ket.-ben foglalt eszközökkel és jogorvoslathoz való jogával élve nem állt módjában megtámadni a rendőrség választát.

IV.

A fentiek alapján a Testület arra az álláspontra jutott, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz alapvető joga és jogorvoslathoz való joga, ugyanakkor a Testület megítélése szerint ezen sérelem csekély súlyúnak bizonyult, ezért az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2010. január 6.

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület